

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpată, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2018, în cauza penală privind-o pe

FEDORUC Irina XXXXX, născută la XXXXX,
originară din XXXXX și domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.04.2018 – 27.04.2018;

Instanța de apel: 14.06.2018 – 07.11.2018;

Instanța de recurs: 25.02.2019 – 27.03.2019.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca (sediul central) din 27 aprilie 2018, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Fedoruc I. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 42 alin. (3), (5), art. 145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal la 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru femei.

Acțiunea civilă înaintată de Tîrnovean S. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra quantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpați a cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și inculpatul Povar Al. în privința căruia cauza nu se judecă în procedura recursului ordinar.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Fedoruc I., având intenția și urmărind scopul de a o omorî pe bunica sa, Tîrnovean E., cu care locuia împreună pe XXXXX din XXXXX, la 2 martie 2018 l-a telefonat pe Povar Al. pe care l-a comandat să o omoare pe bunica sa în schimbul sumei de 20000 lei. Tot în aceeași zi, în jurul orei 19.40, Povar Al., intenționat, în vederea realizării înțelegerii sale cu Fedoruc I. de a o omorî pe bunica acesteia Tîrnovean E., s-a deplasat la domiciliul ultimilor, care este amplasat pe strada

mai sus indicată, după care fiindu-i descuiată poarta de către Fedoruc I. a intrat în casa ce aparținea lui Tîrnovean E. și cu ajutorul unei bâte din lemn pregătită din timp pe care a luat-o de la domiciliu său, i-a aplicat victimei mai multe lovituri peste cap și diferite părți ale corpului, în prezența nepoatei sale Fedoruc I., care a și comandat omorul acesteia. În rezultatul loviturilor primite Tîrnovean E. a căzut la podea fără răsufare, timp în care Povar Al., având convingerea că și-a dus intenția până la capăt, și-a luat bâta cu care a lovit-o pe ultima și a plecat la domiciliul său.

Pe baza stării de fapt expuse, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), (5), art. 145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal – *organizarea săvârșirii omorului unei persoane și complicitate la săvârșirea acestei infracțiuni, comis cu premeditate, din interes material, asupra unui membru de familie de două persoane săvârșit la comandă*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către ambii inculpați.

Inculpata Fedoruc I. a solicitat reducerea termenului de pedeapsă stabilit în privința sa, precum și aplicarea față de inculpatul Povar Al. a unei pedepse mai blânde, cu reducerea termenului de pedeapsă la limita minimă. În susținerea apelului, apelanta a invocat că în afară de fiica XXXXX și de casă nu are nimic, însă nu poate să vândă casa, deoarece va locui în stradă. Fiica sa este bolnavă, fiind necesară prezentarea acesteia la medic. De asemenea, partea a menționat despre încălcările admise de procurorul A. Galben și avocatul N. Musteață. Totodată, invocă că există lege, potrivit căreia executarea pedepsei stabilită se suspendă până când copilul va împlini vârsta de 8 ani.

Inculpatul Povar Al. a solicitat aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde, pe motiv că a depus cerere de examinare a cauzei în procedura art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală și se căiește de cele comise.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2018, apelul inculpatei Fedoruc I. a fost respins, ca nefondat, iar apelul inculpatului Povar Al. a fost admis, din alte motive decât cele invocate de apelant, cu dispunerea casării parțiale a sentinței, în baza art. 275 pct. 5), 332, 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală și încetarea procesului penal în privința lui Povar Al. în baza art. 42, 145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal, din motivul intervenirii decesului inculpatului.

În rest, prevederile sentinței în partea condamnării lui Fedoruc I. au fost menținute fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță întemeiat a pronunțat sentința de condamnare în privința inculpaților și corect a ajuns la concluzia că aceștia se fac vinovați de comiterea infracțiunii de omor, în circumstanțele descrise în rechizitoriu. Mai mult, judecarea cauzei a avut loc în procedură simplificată, în baza prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală. În instanța de fond inculpații au depus cereri prin care au solicitat judecarea cauzei sale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, recunoscând fără rezerve săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cereri, care au fost acceptate de instanța de fond.

Instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatei Fedoruc I. s-a condus de prevederile art. 61 Cod penal, la fel și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 7 și 75 Cod penal. Pedeapsa stabilită inculpatei Fedoruc I. a fost numită în limitele sancțiunii prevăzute la articolul corespunzător din Codul penal și este corespunzătoare faptei comise, care se racordă la toate circumstanțele stabilite, la personalitatea inculpatei, precum și la consecințele grave și irecuperabile survenite ca rezultat al comiterii de către aceasta a infracțiunii pentru care a fost condamnată, și care își va atinge scopurile puse de pedeapsa penală.

La aplicarea pedepsei inculpatei Fedoruc I. instanța corect a luat în considerație toate circumstanțele stabilite pe cauză, și anume că în ședința de judecată inculpata de cele comise sincer nu s-a căit, instanța considerând posibilă corectarea inculpatei prin aplicarea în privința ei a pedepsei închisorii în limitele prevăzute de sancțiunea articolului dat. Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță, reieșind din circumstanțele cauzei, întemeiat i-a aplicat inculpatei Fedoruc I. pedeapsa de 13 ani închisoare, corect respingând solicitarea procurorului privitor la stabilirea pedepsei detențiunii pe viață, care nu se aplică în privința femeilor. În cazul dat s-a luat în considerație faptul, că inculpata Fedoruc I. a comis o infracțiune excepțional de gravă, care s-a soldat cu decesul părții vătămate, care era bunica sa și se afla în etate, precum și cruzimea și modul săvârșirii infracțiunii, inclusiv faptul că infracțiunea a fost comisă în timp ce fiica sa minoră se afla în aceeași casă. În acest sens, au fost respinse solicitările inculpatei Fedoruc I. privind aplicarea în privința sa a unei pedepsei mai blânde și reducerea cuantumului acesteia.

Pedeapsa stabilită inculpatei Fedoruc I. a fost corect individualizată, luându-se în considerație circumstanțele cauzei și particularitățile comiterii infracțiunii, astfel, temeiuri pentru atenuarea pedepsei nu sunt. Nu poate fi luată în considerație cerința inculpatei privind amânarea executării pedepsei până la împlinirea de către fiica sa a vârstei de 8 ani, potrivit art. 96 Cod penal, prevederile căruia nici nu sunt aplicabile cazului din speță.

Potrivit prevederilor art. 96 alin. (1) Cod penal, *femeilor condamnate gravide și persoanelor care au copii în vârstă de până la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVI, instanța de judecată le poate amâna executarea pedepsei până la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani.*

Deci, având în vedere faptul că în privința inculpatei Fedoruc I. a fost stabilită pedeapsa sub formă de 13 ani închisoare, pentru comiterea unei infracțiuni excepțional de grave, prevăzute la Capitolul II din Partea specială a Codului penal, ultimei nu-i poate fi amânată executarea pedepsei până la împlinirea de către fiica sa a vârstei de 8 ani.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele inculpatei privind pretinsele încălcări admise de procurorul A. Galben și avocatul N. Musteață. Or, potrivit materialelor cauzei, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond inculpata nu a obiectat împotriva acțiunilor sau comportamentului procurorului A. Galben, precum și a acceptat asistența juridică a apărătorului N. Musteață, versiunea privind pretinsele încălcări fiind invocate de inculpată doar în apelul declarat, cu scopul de a obține reducerea pedepsei aplicate în privința sa.

La fel, instanța a respins solicitările inculpatei privind respingerea acțiunii civile înaintate de către succesorul victimei, precum și respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare. Or, în privința solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare instanța s-a expus în dispozitivul sentinței, respingând solicitarea dată. În privința acțiunii civile instanța, de asemenea, corect a ajuns la concluzia privind admiterea în principiu a acțiunii civile, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă. Mai mult, faptul că succesorul părții vătămate este fiul adoptiv al părții vătămate nu are relevanță în cazul dat. Succesorul părții vătămate a fost recunoscut în această calitate în cadrul urmăririi penale, dispunând astfel în mod legal de dreptul procesual de a înainta acțiune civilă în cadrul procesului penal.

Pe lângă cele consemnate, instanța de apel a considerat oportun de a admite apelul inculpatului Povar Al., din alte motive decât cele invocate, reieșind din următoarele circumstanțe.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, *în cazul în care pe parcursul judecării cauzei se constată vreunul din temeiurile prevăzute de art. 275 p. 5)-9) Cod de procedură penală, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Potrivit 275 pct. 5) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: a intervenit decesul făptuitorului.*

La caz, potrivit copieii certificatului medical constatator al decesului nr. 602 din 10 octombrie 2018, parvenit în instanța de apel, se constată că inculpatul Povar Al. a decedat. Potrivit art. 391 alin. (1) p. 2) Cod de procedură penală, *sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: a intervenit decesul inculpatului.*

Din cele relatate rezultă că în atare situație de drept, acțiunea penală se stinge și, odată cu ea, încetează și procesul penal, având în vedere că acțiunea penală este personală, iar în caz de deces al făptuitorului, dispăre subiectul activ al acțiunii, astfel că organele judiciare nu pot adopta decât soluția de încetare a procesului penal.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, inculpata a atacat-o cu recurs ordinar, menționând în cerere că nu recunoaște faptele de care este învinuită, explică cum au derulat evenimentele și susține că procurorul a distorsionat realitatea, incriminându-i comiterea infracțiunii de omor asupra bunicii, cu toate că inculpata nu a participat alături de Povar Al. la comiterea acestuia.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatei menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, întrucât nu îndeplinește cerințele de conținut.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, fără citarea părților, în baza motivelor invocate în recurs și în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

În corespundere cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului ordinar în cazul în care constată că acesta nu

corespunde după conținut prevederilor art. 430 Cod de procedură penală.

Reieșind din dispoziția art. 430 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să corespundă anumitor cerințe, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute expres de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemelor de drept ce persistă în cauza deferită judecării și care au afectat echitatea procedurilor desfășurate de instanța de apel împotriva inculpatei.

În speța dată, se constată că recurenta critică hotărârea adoptată de instanța de apel, însă în motivarea cererii de recurs nu aduce careva argumente în vederea susținerii acestei poziții.

Mai mult, Colegiul penal notează că, recurenta a omis să formuleze în cerere careva critici plauzibile privitor la ilegalitatea hotărârii contestate, limitându-se doar la descrierea succintă și vădit necoerentă a circumstanțelor în care a fost comisă infracțiunea, care nu contribuie în vreun mod la suplینirea cererii cu circumstanțe de fapt și de drept pentru a fi preluată spre examinare în fond de către instanța de recurs.

Respectiv, Colegiul ține să noteze că, de principiu, instanța de recurs preia spre examinare doar acele critici, care sunt corespunzător argumentate de recurenți, cu arătarea legăturii cauzale dintre eroare de drept pretins că a fost admisă de instanța inferioară și circumstanța de fapt a cauzei căreia aceasta se circumscrie.

Pe aceeași linie de considerente, Colegiul evidențiază că, invocarea formală a unor temeiuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu poate face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente ce ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întreg procesul penal.

Având în vedere cele consemnate supra, Colegiul Penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de inculpata Fedoruc I., deoarece acesta nu întrunește condițiile legale de conținut.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata Fedoruc Irina XXXXX, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2018, în propria cauză penală, deoarece nu corespunde cerințelor de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 aprilie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion